

A Médiatanács 916/2014. (IX. 23.) számú határozatának kivonata

A tényállás:

A Médiatanács a hivatalból vizsgálta a Médiaszolgáltató RTL Klub csatornáján futó Éjjel-nappal Budapest című sorozatot.

I. 2014. március 5.

Zsófi továbbra is dühös Bálintra, amiért barátja nem árulja el, hogy mit titkol előtte. Felkeresi Bálint lakótársát, aki végül enged Zsófi követelésének: este egy LAN-partira vezeti a lányt, ahol Bálint is játszik. Zsófit azonban rosszul érinti a furcsa hobbi, gyerekesnek és kínosnak érzi, ezért a helyszínen szakít a barátjával. Eközben Dorina Zitát szeretné kibékíteni, de húga hajthatatlan, és elküldi testvérét a lakásukból. Dávid próbálja vigasztalni Dorinát, felajánlja, hogy átmeneti megoldásként nyugodtan aludjon a hajón. Dorina először visszautasítja az ajánlatot Kristóf jelenléte miatt, de később mégis elfogadja a meghívást, ráadásul éjjel ismét lefekszik húga volt barátjával. Fanni nagyon élvezi újdonsült ismerőse, Márk társaságát, ezért a délutánt is együtt töltik. Miután végre hazaér, Dénes magából kikelve fogadja, kiabálni kezd húgával, amiért újra drogozik. Fanni összeomlik és kirohan a lakásból. Egyenesen Márkhoz megy, ahol már javában folyik a következő esti „alapozás”. Fanni egy kisebb csoportosulástól próbál anyagot szerezni, de a fiúk már felélték a készletüket. A lány ráveszi Márkot, hogy szerezzenek újabb adagot. Egy kietlen helyen találkoznak a dilerrel, kifizetik a tablettákat, majd Fanni rögtön be is vesz egyet. Visszaérve a lakásra elkezdődik az újabb buli, amit még az egyik lány érzelmi szétesése sem árnyékolhat be.

II. 2014. március 6.

Fanniék egy szórakozóhelyen (Rita munkahelyén) táncolnak hajnalig. Záráskor a társaság még maradni szeretne, emiatt kisebb vitába keverednek a biztonsági őrrel. Megjelenik Ádám is, a tulajdonos, aki a rendőrséggel fenyegetőzve próbálja jobb belátásra bírni a fiatalokat. Rita menti meg a helyzetet, sikerül meggyőznie a csapatot, hogy itt nem maradhatnak tovább. Fanni a közös lakásra invitálja a többieket, ahol folytatódhat a buli. Dénes is hazaér, dühében azonnal kitessekel a lakásból Márkékát, Fannit pedig a szobájába küldi. Húga kábítószerhasználatával szemben tehetetlennek érzi magát, ezért úgy dönt, hogy Fanninak vidékre kell utaznia a szüleihez. A lány elfogadja Dénes javaslatát, hogy minél előbb megszabaduljon bátyja és Rita basáskodásától. A pályaudvaron leszáll a vonatról, és Márk lakására siet, ahol újabb adaggal próbálja elfelejteni a történeteket. Eközben Bálint megbocsájt Zsófinak, Dorina viszont továbbra sem tudja kiengesztelni a húgát. Zita felháborodik, amikor megtudja, hogy testvére Kristóffal lakik. Dühében Dorina összes ruháját a hajóra viszi, és a mólóra dobálja. A jelenet hatására Dorina és Kristóf este újra lefeksznek egymással.

III. 2014. április 1.

Anikó továbbra is azon tanakodik, megbocsájt-e Marcinak a féltre lépésért. Zsófi – barátai unszolására – benevez egy DJ versenyre Ádám klubjában, azonban a hallgatóságát nem győzi meg a produkció, tovább rontva ezzel a lány önbecsülését. Fanni enerváltan érkezik vissza az albérletébe, ahol Márk aggódva várja. Alig lép be az ajtón, Rita máris vitatkozni kezd vele, a lányok újra összevesznek. Márk vigasztalásul kitalálja, hogy töltsenek együtt egy romantikus estét. Kezdetben Fanni is örül az ötletnek, de vásárlás közben már unatkozik, szívesebben bulizna valahol. Azzal próbálja feldobni az estét, hogy a boltban egy idősebb hölgyet lopással vádol. Mialatt a pénztáros a nő után fut, Fanni kirabolja a felügyelet nélkül maradt kasszát és Márkkal elsiet a helyszínről. A fiúnál betelik a pohár, a történetek után hazamegy. Fanni engesztelésül vacsorát főz és áthívja Márkot. Drogot is szerez, ezért egyre türelmetlenebb, az étkezés hidegen hagyja, miközben Márk csak egy „tiszta” estére vágyik. A vacsora után Fanni már nem bírja csillapítani a szer utáni vágyát, így kirohan a mosdóba. Márk értetlenül áll a történetek előtt, de Rita gyanakvó megjegyzéseire benyit a fürdőszobába, ahol rajtakapja Fannit. Márk sértődötten otthagyja barátnőjét, Fanni pedig ideges lesz a balul elsült este miatt.

IV. 2014. április 8.

Gábor a botrányba fulladt szülinapi ünnepség után képtelen megbocsájtani anyjának. Alexa ennek ellenére segít Marika néninek a takarításban, így később Gábor is megjelenik. A nap végére Alexát végre befogadja a család, minden rendeződni látszik. Fanni és Márk egy újabb átmulatott éjszaka után érnek haza. Rita azonnal megjelenik, hogy számon kérje őket, de Fannit hidegen hagyja barátnője mondandója, így rácsukja az ajtót. A lány folytatná a szórakozást, Márk viszont csak pihenésre vágyik, úgy dönt, hogy visszamegy az albérletébe aludni. Fanni összeveszik Ritáékkal, miután Dorinától pénzt próbál lopni. Marcit is felkeresi egy kis anyagi támogatást remélve, de ott sem jár sikerrel. Később találkozik Márkkal és Zsolttal, akinél végre van pár tablettá. Fanni azonnal kipróbálná a „cuccot”, de rájön, hogy Zsoltot átverték. A szer utáni vágy egyre nagyobb, így ráveszi a fiúkat, hogy adják el a rossz árut, a pénzből pedig vegyenek minőségi drogot. Márk kezdetben elutasítja a „terítést”, végül mégis a többiekkel tart. Hamarosan találnak két fiút, akiknek húszezer forintért továbbadják a rossz anyagot, így végre bulizhatnának, de Márk ebből a szórakozásból nem kér, és otthagyja őket. Zsófi és Bálint a szeretkezés után szembesülnek a ténnyel, hogy elszakadt az óvszer. Zsófi kétségbeesik, gyorsan orvoshoz siet. Bálint komolytalan reakciója tovább idegesíti a lányt, így hajthatatlan, és azonnal bevesz egy esemény utáni tablettát. A gyógyszer mellékhatásával este kénytelen szembesülni, amikor közvetlenül a fellépése előtt rosszul lesz. Kimagyarazza a kellemetlen helyzetet, majd hazasiet, ahol mindent megbeszél Bálinttal.

V. 2014. április 9.

Lali csalódott, amiért Gábor Alexát viszi Berlinbe. Kitalálja, hogy a rajongói levelek közül véletlenszerűen kihúzza egy lány kíséretét magának. A választás Julira esik. Lali azonnal felhívja, és még aznap felkeresi. A lány azonban nincs egyedül, öccsére (Oszi) kell vigyáznia egész nap, aminek Lali már kevésbé örül. A programokon folyton azon ügyködik, hogyan távolíthatná el a fiút nővére közeléből. Végül pénzt ajánl fel Oszinak, aki nyitott az „üzleti ajánlatra”. Este Lali az albérletben próbál kettesben lenni Julival, de a fiú unatkozni kezd, és újra megzavarja a „romantikázást”, még több pénzt követelve a zavartalan együttlétért cserébe. Mikor Lali ezt elutasítja, Oszi azonnal elárulja nővérenek az ügyletet. Juli felpofozza a mulató sztárt, és sértődötten távozik öccsével az albérletből. Lali így újra hoppon marad.

Fannit csak a kábítószer érdekli, az átmulatott este után sem képes pihenni, már az esti buli előkészületei foglalkoztatják. Nincs elég pénzük, a díler pedig meggyőzőhetetlen a hitelt illetően, így Fanninak mást kell kitalálnia, hogy speedhez jusson. A díler után megy, és szexuális ellenszolgáltatást kínál a férfinak a hitelért cserébe. Végül megszerzi az árut, de továbbra sem elégedett. A múltkori sikeres üzérkedésen felbuzdulva ezt az anyagot is eladná inkább kokain gyanánt, így még több pénzük lehetne az esti szórakozáshoz. Márk ellenzi az ötletet, mégsem hagyja egyedül Fannit. A parkban kezdetben sikerrel járnak, de a lány nem ismer mértéket, és tovább kockáztat. Végül leszólít két férfit, akikről kiderül, hogy a rendőrség bünyügyi osztályán dolgoznak. A civil ruhások azonnal beviszik őket a kapitányságra. Csodával határos módon elengedik őket, miután azt hazudják, hogy csak fogyasztják a szert. Márkot sokkolják a történetek, fél a következményektől, mivel már volt ügye a rendőrséggel. Fannit semmi sem érdekli, ott folytatná, ahol abbahagyták. Márk azonban ultimátumot ad a barátnőjének: vagy kibírja egy ideig szer nélkül, vagy szakítanak. Fanni kezdetben Márkot választja, de pár órával később mégis faképnél hagyja a fiút, és elindul a buliba.

VI. 2014. április 17.

A hajón felbukkan Dávid régi szerelme, Gina a barátjával. A lány vissza szeretné szerezni az azóta biztos egzisztenciát kialakító exét. Dávidot felzaklatja a viszontlátás, de hamar rájön, hogy Ginát továbbra is csak a pénz érdekli, ezért úgy dönt, inkább megleckézteti a lányt. Hanna Joe-tól kér zsebpénzt, de a felkínált 5000 forint kevésnek bizonyul. Csalódottan távozik az albérletből. Délután Barbi felkeresi és kárpótlásul elviszi vásárolni. Hanna ízlése azonban merőben eltér „mostohájáétól”, így az újonnan szerzett ruhák nem okoznak nagy örömet a lánynak. Fanni hazamegy Zsolttal, de ismét veszekedésbe torkollik az otthonlét, miután megpróbálnak pénzt lopni Dorinától. A lány ultimátumot ad Ritának: vagy kiteszi Fannit az albérletből, vagy ő megy el. Rita ezért bezárja barátnőjét és Zsoltot a fürdőszobába, és odahívja Marcit, hogy azonnal vigyék el Fannit elvonóra. A próbálkozás sikertelen, a lány faképnél hagyja őket. Már Zsolt is hazamenne

lepihenni, de Fanni tovább pörögne. Az első adandó alkalommal továbbáll egy ismerős társasággal, Zsolttól pedig megszerzi a félretett tablettákat. Késő este a lány még mindig leállíthatatlan, egyedül próbál bejutni az éjszakai klubokba, de illuminált állapotban senki nem engedi be. Végül az utcán táncolna, hirtelen azonban összeesik. Kristóf hívja a mentőket, Rita sokkos állapotba kerül a barátnőjét látva. Marci is a helyszínre siet, miközben Fannit éppen újraélesztik. Miután sikerül stabilizálni az állapotát, a mentő kórházba szállítja a lányt.

A Médiatanács döntése:

A Médiatanács megállapítja, hogy a Médiaszolgáltató a fenti műsorszámok közzétételével hat alkalommal megsértette a műsorszámok korhatári kategóriába sorolására és közzétételére vonatkozó rendelkezéseket, ezért a Médiaszolgáltatót 36 000 000 Ft bírsággal sújtja.

A Médiatanács megállapítja, hogy a Médiaszolgáltató a fenti műsorszámok előzeteseinek sugárzásával összesen negyvenöt alkalommal megsértette a műsorelőzetesek közzétételére vonatkozó rendelkezést, ezért a Médiaszolgáltatót 3 375 000 Ft, azaz hárommillió-háromszázhetvenötezer forint bírsággal sújtja.

A Médiatanács döntésének indokai:

A kifogásolt epizódok a Fanni nevű szereplő drogfüggővé válását, az első beszerzést és szerhasználatot, a barátok és hozzátartozók eredménytelen próbálkozásait, majd a drogkarrier végkifejletét mutatták be. A közönség a lány személyiségének torzulását, fokozódó pszichés zavarait, morális leépülését, kapcsolatainak teljes kiüresedését, végül fizikai kimerülését és eszméletvesztését kísérhette figyelemmel. A műsorszámokban nem csak verbálisan – a szereplők említésében – fordult elő a kábítószer, hanem a beszerzés, fogyasztás és továbbadás vizuális megjelenítésére is sor került. A Médiatanács nem magát a témát kifogásolta, hanem azt, hogy a bemutatás nem felelt meg a 16 éven aluli korosztály pszichés és mentális érettségi szintjének

A **március 5-én** sugárzott epizódban már a problémákkal küszködő Fanni volt látható: a lány a Marcival folytatott rövid viszonya után úgy érezte, kihasználták, és teljesen összeomlott. Az utcán megismerkedett egy fiúval (Márkkal), akivel rövid idő alatt összebarátkoztak. Fanni már az aznapi közös buliban drogot vett magához.

A Médiatanács által kifogásolt jelenetekből egyértelműen kiderült, hogy kábítószer-fogyasztásról van szó, a cselekmény a kiskorúak számára is megfelelően dekódolható. Olyan útmutató jellegű információk, amelyekből megállapítható lenne, hogy pontosan hol, mennyiért és milyen drogot lehet beszerezni, nem szerepeltek a műsorszámokban, ám a 20:59:11 és 21:01:32 között adásba került jelenetben a beszerzés és fogyasztás teljes folyamata látható volt, ami közel hozta a szerhasználatot a veszélyeztetett korosztályhoz.

A Médiatanács megállapította, hogy a történetből nem derült ki egyértelműen, hogy a bemutatott cselekmény elítélendő.

A tárgyalt epizódban egyértelműen megjelent a drog „pozitív hatása”. Fanni a buli elején lehangolt volt, a szer fogyasztását követően azonban öntofedten táncolni kezdett. A többi fiatal is hasonlóan reagált: felszabadult hangulat uralkodott a lakásban. Egyetlen lány szólalt fel a kábítószer ellen.

A Médiatanács megállapította, hogy az elemzett műsorszám a 12-16 éves korosztály tagjait összezavarhatta. A kamaszkorra jellemző meg nem értettség intenzív élménye a műsorszámokban megjelenő negatív minta felé sodorhatja a fiatalokat, illetve frusztrálóan hathat az érzékenyebbekre, ezért veszélyes lehetett az említett korosztály személyiségfejlődésére.

A **március 6-án** sugárzott adás szintén foglalkozott Fanni drogproblémájával.

A Médiatanács meggyőződése szerint fontos, hogy a fiatalok hozzájussanak az őket potenciálisan érintő veszélyekkel kapcsolatos információkhoz, azonban ezek ábrázolásánál a médiaszolgáltatóknak – a hasonló életkorból adódó könnyű azonosulási lehetőség miatt – fokozott körültekintéssel kell eljárniuk. A Médiatanács megállapította, hogy a vizsgált műsorszám olyan módon mutatta be Fanni drogproblémáit, hogy az ártalmas lehetett a kamaszkorú nézők személyiségfejlődésére.

A Médiatanács aggályosnak tekintette továbbá, hogy a műsorszámban a trágárság is jelentős szerepet kapott (pl. a 20:51:10-től kezdődött jelenetben). Annak ellenére, hogy az elhangzott obszcén szavakat minden esetben elnémították, azok könnyen kikövetkeztethetők, szájról leolvashatók voltak. Ebben a korhatári kategóriában a durvább kifejezések, szexuális töltetű káromkodások kerülendők.

Az **április 1-jén** sugárzott adás egyik fő cselekményszála ismét Fanni hosszabb ideje húzódo drogproblémája volt. Az epizód leginkább problémás jelenete a bolti lopást bemutató szekvencia (20:41:51–20:43:45) volt. A Médiatanács kifogásolta, hogy a lopás a következmények bemutatása nélkül került képernyőre. Magát a tettet a műsorszám bagatellizálta, Márk viselkedése ismét nem volt megfelelő ellenpontosítás. A kifogásolt cselekményhez kapcsolódóan sem a szóban forgó adásban, sem a következő epizódokban nem jelent meg negatív következmény.

A Médiatanács kifogásolta a drogproblémával küzdő karakterek ambivalens bemutatási módját: Márk és Fanni egyaránt fogyasztók, mégsem azonos értékrendet képviselnek, a lány szélsőséges, Márk kábítószer-fogyasztása kontrolláltabb keretek között zajlik. A Médiatanács álláspontja szerint Márk viselkedése ugyanolyan problematikus, mint Fanni magatartása, mert azt sugallja, hogy a mérsékelt szerhasználat nem vezethet rászokáshoz.

A Médiatanács megállapította, hogy a műsorszám olyan módon mutatta be Fanni drogproblémáit és a szerhasználatból fakadó életvezetési nehézségeket, ami meghaladta a III. korhatári kategóriában elfogadható mértéket.

Az **április 8-ai** adásban is problémásnak ítélte a Médiatanács a Ritával forgatott jeleneteket. Rita „segítő próbálkozásai” inkább támadásnak hatottak, ami még nagyobb feszültséget keltett a függőséggel küzdő lányban, illetve kifejezetten ártalmas volt. Rita sekélyes, támadó, kioktató stílusa a tinédzserek számára megkönnyíthette a Fannival való azonosulást, mert a felnőtt (szülői) attitűdöt idézte.

A műsorszámban Márk karaktere is problematikus volt. Kezdetben ő adott kábítószer Fanninak, ebben az epizódban pedig ő próbálta ellensúlyozni a lány szélsőséges viselkedését, jelezve a néző felé a normalitás határait. Márktól többször voltak hallhatók oktató, aggodalmat kifejező mondatok. A szintén droghasználó Márk didaktikus megnyilvánulásai ambivalensek. Aggályos, hogy a normatív üzenetek megfogalmazását követően Márk mindig engedett Fanninak (elkísérte a buliba, megbocsájtott a lánynak).

A Médiatanács az epizód leginkább problémás jelenetének a 21:15:26-tól adásba került szekvenciát tekintette, mely a beszerzés-terítés folyamatát ábrázolta. A fiatalok a Gozdsu Udvarban, jól felismerhető budapesti szórakozóhelyen sétáltak és próbálták eladni a kábítószer. A Médiatanács álláspontja szerint ez inkább azt sugallta, hogy a kábítószerhez a fiatalok által kedvelt szórakozóhelyeken könnyen hozzá lehet jutni. Elhangzott továbbá a körülbelüli összeg is, 21:17:20 és 21:17:57 között, amikor Fanni leszóltott az utcán két fiút, és lebonyolította az üzletet. Márk csendben asszisztált a történetekhez.

A Médiatanács megállapította, hogy az ellenpontosítás a vázolt jelenetekben nem volt megfelelő.

Az epizód a fentiekben vázolt drogkarrier bemutatásán kívül is tartalmazott problémás elemet: a 20:23-tól játszódó, Zsófi történetéhez kapcsolódó jelenetben a lányok a fürdőszobában arról vitatkoztak, hogy ha Zsófi bevesz egy esemény utáni tablettát, azzal megöl-e egy leendő embriót. A Médiatanács megállapította, hogy a Zsófi történetéhez kapcsolódó jelenetek a kamaszok számára inkább félreérthetők voltak, és a feszültség feloldását egyáltalán nem szolgálták.

A fentiek alapján a vizsgált műsorszám veszélyes lehetett a védendő korosztály egészséges fejlődésére.

Az **április 9-ei** epizódban Fanni függősége egyre szélsőségesebb formákat öltött. A legaggályosabb jelenetben szexuális ellenszolgáltatást kínált fel egy dílernek a drogért cserébe, mely a későbbiekben semmilyen formában nem került ellensúlyozásra, az ebből fakadó feszültség feloldatlan maradt.

Az epizódban a szerhasználat mellett ismét hangsúlyossá vált a drogkereskedés. A 20:38:32-től adásba került jelenetben a beszerzés-eladás teljes folyamata látható volt. A magatartást

egyértelműen senki nem helytelenítette. A problematikus szekvenciák ellensúlyozása minimális szinten maradt, egy-két idegen járókelő elutasításában nyilvánult meg.

A Médiaszolgáltató büntetőjogi következményeket próbált ugyan megjeleníteni, azonban a bemutatás módja problematikus volt. A 20:43:20-tól kezdődött jelenetben Fanni szolgálaton kívüli rendőröknek ajánlotta fel a drogot, akik megbilincseltek és elvezették őket. A fiatalokat a rendőrkapitányságra kísérték, nem sokkal később pedig elengedték őket, mivel csak fogyasztónak vallották magukat. Az esemény nem a realitást tükrözte, megtévesztő volt és összezavarhatta a 12-16 éves korosztály tagjait.

A Médiatanács megállapította, hogy a tárgyalt epizód Fanni cselekedeteinek következményeit nem ábrázolta hitelesen. Sem a szexuális ellenszolgáltatáshoz, sem a kábítószer-árusításhoz kapcsolódóan nem jelent meg az elvárt pszichés, illetve jogi következmény. A bemutatott rizikómagatartások a kamaszok számára vonzóak vagy szorongáskeltőek lehetnek. A műsorszám középpontjába helyezett kockázati magatartás bemutatása meghaladta a III. korhatári kategóriában elfogadható mértéket.

Az **április 17-ei** epizódban Fanni összeomlásával szembesülhetett a néző. Rita és Marci továbbra is hatástalanul próbáltak segítő kezet nyújtani, Fannit nem megérteni, sokkal inkább korlátozni próbálták. Mindezek Fanniban erősítették az ellenállást, kamaszos lázadást eredményeztek. Így a védendő korosztály tagjai továbbra is a fiatal lánnyal azonosulhattak, a veszélyérzet nélküli kockázatvállalás és a szabadságra törekvés vált hangsúlyossá. Rita és Marci nézeteltérése (bűntudatkeltés, felelősségvállalás konfliktusa) tovább nehezítették a konstruktív segítségnyújtást és beavatkozást. Saját problémáikkal sem tudtak megküzdeni, Fanni sorsa iránti aggodásuk is hullámszó képet mutatott, nem lehetett rájuk számítani.

Problematikus volt a Fanni testi kimerülését és mérgezését (a lány patkányméreggel fertőzött szert fogyaszt) bemutató szekvencia. Fannit kórházba szállították, a feszültség az epizód végével sem oldódott fel. Az elrettentést célzó jelenet ábrázolása részletező volt, a Fanni drogproblémájából fakadó tünetek és szituációk túlzóan és pontatlanul jelentek meg a műsorszámokban, ami a félelemkeltés mellett a kábítószer-használó fiatalok esetében erős távolítást eredményezhet (velem ez nem történhet meg).

A látottak a magas valóságra vonatkozathatóság miatt erős frusztrációt kelthettek a korosztály tagjaiban.

A vizsgált epizódban a trágárság is jelentős szerepet kapott.

A műsorszám olyan módon mutatta be Fanni drogproblémáit és a mérgezés testi következményeit, melyek meghaladták a III. korhatári kategóriában megengedett mértéket.

A Médiatanács, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltatóval szemben a kiskorúakat védő rendelkezések megsértése esetén eddig is bírság jogkövetkezményt alkalmazott, a jelenlegi törvénysértések miatt is az Mttv. 187. § (3) bekezdés b) pontja szerinti bírság alkalmazása mellett döntött, mivel e közjogi eszközt ítélte a legalkalmasabbnak arra, hogy a jogsértőt visszatartsa a jövőbeni jogsértések elkövetésétől.